

1929.

Plení pamětníka zimy tak krutě, jakou byla letošní. Silně mrazy začaly již na štědrý den. Od začátku nového roku 1929, kdy byla již také pěkná sanice, mrazy stále se stupňovaly a sněhu přibývalo. V prvním týdnu měsíce ledna byl průměr mrazů -5°C , v druhém týdnu již -16°C , nejkřutější pak mrazy byly od 10. - 16. února, stále $-26^{\circ} - 33^{\circ}\text{C}$ a k tomu ještě nový sníh, jehož bylo již 40 cm vysoko. Led dosáhl síly 1 metru.

Tak tuhě a dlouhotrvající mrazy byly před 100 lety.

Brnočanů a páňkařů si to líbivali. Sanice výborná.

Pro kruté mrazy a spousty sněhu vázla doprava na železnicích. Vlaky měly až několikahodinné proždění. Kola vozů přimrzala ke kolejnicím, hlavně u vlaků nákladních. Olej ztuhl. Mnoho osobních vlaků bylo rušeno. Byl nedostatek želez. personálu následkem onemocnění. V studnách bylo málo vody, železné pumpy a vodovody praskaly mrazem.

Krutými mrazy a hladem trpěla země a ptactvo neomírně. Trusil na ně „bílý hlad“. Stav země

poklesl na 60%. Žajci i koroptve přibíhali až do stavení a nedají se odlehnutí ani štěkotem psů.

V mnohých sklepích umrzly brambory a řepa.

Domácí zvířata v ohlédích omrzala.

Třešně, lípy, ořechy mrzem praskaly, též i ostatní stromovi bylo velmi poškozeno.

Mnoho lidí mělo uši, nos, ruce a nohy omrzlé.

Na tuto krutou zimou budou všichni dlouho vzpomínati.

Od 17. února do konce měsíce bylo mírněji, průměr -5°C .

Od 1. - 5. března zase tuhé mrazy až -20°C . Pak již bylo mírně, povolna a stále tálo, takže do konce března srpnky sněhu zmizely zcela bez škody. V velkopolského mlýna a u mlýna Skřípského vojsko rozstřelovalo nahromaděný led na Oslavě, aby nenastala pára a ráplava.

27. ledna ve schůzi obec. zastupitelstva :

a.) čteno poděkování (poděkování) p. presidenta republiky za poslání album králických památek ,

b.) poděkování p. komerčního rady Arnolda Klíčnicka z Doma za udělení diplom čestného občanství ,

c.) obec přistoupila za členu Čs. Červeného kříže v Třebíči.

17. února ve schůzi obec. zastupitelstva rozhodeno obec. úřad za r. 1928 s přebytkem 4140.18 Kč na rok 1929.

28. února I' Josefa Sochorová, manželka Jakuba Sochora, rolníka čis. 57 ve stáří 57 let.

7. března I' Josefa Ryšanková, ochotanka rytměnkaře Fr. Večery z čis. 27 ve stáří 19 let.

24. března ve schůzi obec. zastupitelstva uděleno domovské právo rodině pekaře Václava Rouse čis. 112 za dobrovolný poplatek 100 Kč do chudin. fondu a rodině Františka Hoříčky, kočího z Vel. Pole.

29. března I' Augustin Hort, krejčí čis. 17,

31. " první jarní bouře. Od začátku dubna bylo nestálé a chladné počasí se sněhov. přehánkami.

2. dubna ve schůzi obec. zastupitelstva⁴⁾ přijata za obec. pastýře Marcelina Ryšanková z čis. 132

b) povolen odprodej obec. pozemku Hyntku Velebovi, krejčímu z č. 29 za jeho domkem 1m² za 3 Kč a Frant.

Hybiralovi, jircháři č. 90 na Horkách 1m² za 4 Kč.

13. dubna počátek jarních polních prací.

24. března ve schůzi obec. zastupitelstva uneseno

a) vydati kol selého pastviště ve Chmelencích všechny na 10 m od sebe

b) zvoleni do míst. školní rady: za stranu republ.

členem Vala Cyril č. 34, náhradník Franěk Jan č. 5, za stranu komunistů Jásch Josef č. 10 člen, Široký

Jakub z čís. 31, náhradník,

c) na stranu soc. dem. Mottl Josef z čís. 22, člen a
Frank. Sochor z čís. 97, náhradník.

27. dubna T. Valová Jos. manželka Václava Jana,
dělníka z čís. 95 ve stáří. let.

28. dubna až 11. května sázení brambor.

4. a 7. května bouře se silným deštěm.

9. května ve schůzi obec. zastupitelstva usneseno
opravit opravit obecni rybníček u Jaškových č. 14.

11. května převezeny ostatky Marie Humovské,
choti říd. učitele v.v. do Bučovic.

12. května volba předsedy míst. škol. rady, jímž
zvolen Mottl Josef, horník v.v. z čís. 22.

13.-18. května stálý déšť, pak velmi pěkně až do 1./6.

1.-9. června deštivo, 10.-22. velmi pěkně, pak déšť.

10. června počátek senoseče.

16. června první roje včel, 17. června bouře.

4. července po 8. hod. odpo. po tropickém ve-
tru přihnala se od kápadu prudká bouře
s vichřicí - větrná smršť - která kanechala
po sobě strašlivě spousty. V několika minutách
přerážela hravě obrovité stromy až půlmetra
metru v průměru, ničila kilometry krásných,

rozvolněných stromoradií podél silnic, poděla jako kosou desítky hektarů starých jehličnatých i listnatých lesů, odnesla střechy s domů, strýžla štíty, ba i celá stavení. Lidské životy, bohu-
dík, až na jednu výjimku, nebyly utraceny.

Nejtěžce na Moravě postříženo je Vlašsko, Přesíčko a část Brněnska, ale také Boshov-
sko, Blanensko a Krumvltátsko postřížla pohroma.

V naší obci nebylo jediné střechy, jež by nebyla poškozena. Štíty kostela strženy byly křiv s bari a hromosvodem a hrozen na střechu kostela, která byla značně poškozena.

Nově postavená stodola na nádraží rolníka Frant. Vaverky č. 41 byla zcela rozmetána, dřevěná stodola s kolnou rolníka Jana Fránka č. 5 byla v polovici zbořena, s jednopatrově kováním budovy jircháře Frant. Vybirala č. 90 byla křivková střecha s prkny a celou varbou přes 20 m dlouhou a 10 m širokou odnesena na pole rolníka Frant. Ryšánka č. 10 ve vzdálenosti asi 300 m. U nově postavených domků Jana Jhsama č. 140 a Frant. Podsedka č. 135 strženy byly štíty a vnitřní přičky zbořeny.

Velké škody způsobila smršť v oroc. pahradách. Starší stromy, hlavně jabloně a hrubě, byly rozlámány a s kořeny vyvráceny, čímž některé pahrady byly zcela zničeny.

Dílo zkázy vykonala v okolních krásných lesích, nejvíce snad v blízké panské oboře, jež byla orodovou někdejšího kraje. V oboře postiženy byly stromy nejstarší, nejvácnější, obrovské staleté duby, buď rozlámány nebo vyvráceny. V oboře z vyvrácených a rozlámáných kmenů zpracováno bylo asi 18.000 m³ dříví palivového a kromě toho mnoho dříví užitkového (klad).

V „Habřině“ a na „Horkách“ na nevelkém prostoru зробeno bylo přes 2000 m³ dříví palivového a na 1000 m³ klad. „Krasná mlota“ u Tomanových byla téměř celá zničena:

Jako naše obec těžce postiženy byly: Rapotice, kde krom jiného zničena byla vysoká triangulační věž; Plaměš, tam kabit padají-
cím kmenem kaštanu železniční zřízenec Frank. Burian, dále Vicenice, Zivátky, Studenec, Hartvíkovice a Sedlec.

17. až 24. července tropická vedra až 36°C.

22. července počátek jní.

24. a 25. července bouře s krupobitím, jež
nášly v celých Čechách a na Moravě; pak
deště až do 3. srpna.

5. srpna vedro 37°C , pak stále velmi pěkně
až do 17. srpna, dále deštivo a chladno.

18. srpna ve schůzi obec. zastupitelstva usneseno:

- a) poříditi rozpočet na opravu kostela
- b.) zvolena komise na zjištění živelních pohrom,
způsobených smrtí 4. VII. a to: Franěk Jos. č. 5,
Jašek Jos. č. 14, Kříkava Karel č. 73, Malý Ad.,
č. 100 a Vala Frant. č. 7.

26. srpna započato s opravou věže a střechy
kostela.

28. srpna sečení ošav, do 7. září vše sklizeno
za počasí velmi pěkného a teplého až 30°C

13. září komise Stát. Taniátkového Úřadu
zjišťovala nedostatky kostela (střecha, zdi atd.)

16. září započato s vybíráním brambor a
podzimním setím. Brambor bylo hodně.

Úroda švestek byla velká: 1 kg za 1.10 - 1.40 Kč

14. října započato s opravou rybníka u Jaško-
vých č. 14, provádí stavitel Bělák z Plaměště.

20. října ve schůzi obec. zastupitelstva :

- a.) projednán rozpočet na rok 1930 ,
- b.) usneseno opravu obec. cest zadati cestou ofertní ,
- c.) " odprodati stavební místo na „Horkách“ Frant. Salovi a Ont. Petřovi, dělníkům na dráze ,
- d.) zvolena komise na parcelaci lesů : Malý Adolf, Vala Cyril, Něsper Karel, náhradníci: Měcháček Jan, Chmelka Rajm. a Kríkava Karel.
- e.) zvolena deputace do Třebiče k staviteli Brázdovi ohledně opravy kostela: Alfred Nevtal a Ad. Malý .

27. října provedeny volby do Národního shromáždění

I. Do poslanecké sněmovny volilo v naší obci 219 mužů a 218 žen, celkem 437 voličů .

Z toho odevzdáno bylo pro stranu komunistů 123 hlasů

"	"	čs. národ. socialisté	16	"
"	"	čs. soc. dem.	113	"
"	"	lidová	33	"
"	"	agrární	98	"
"	"	řivnostníků	46	"
"	"	německé celkem	6	"

II. Do senátu volilo 202 mužů, 190 žen, celkem 392 hl.

Z toho obdrželi : komunisté 101 hlas
čs. národ. socialisté 16 "

čs. social. dem.	104 hlas
čs. národ. dem.	1 "
čs. lidovci	32 "
čs. agrárníci	88 "
čs. křesťanství	43 "
strany německé	5 "

28. října první mráz 0°C , 29. října -2°C

1. listopadu I. Frant. Večeřa, výměnkář n. č. 27, stár 74 let, bývalý starosta obce a předseda místní školní rady a člen obec. výboru.

18. listopadu I. Jindřich Vytiska z č. 71 v Bílovicích u Brna, stár 31 let. Z Bílovic převezen byl 21. XI. do Kralic a zde pohřben.

1. - 13. listopadu denně mlhy se mražením, proto mnoho bláta, teplota mírná.

17. prosince první sníh, pak mírné mrazy, mlhy.

24. " nový sníh, pěkná panice, stále mlhy.

26. " ve schůzi obec. zastupitelstva

a) přijat do svazku obce Ant. Klájek č. 106 s rodinou

" " " " Karel Klíma č. 96 "

b) usneseno přistoupení za členu Svazu obcí pro převzetí zabraňujících lesů St. Poz. Úv od velkostatku náměstského a prodati st. půjčky rep. č. v obnosu 42.000 Kč.

Počet obyvatel k 31. prosinci 1929: 410 mužů, 414 žen.
V roce 1929 narodilo se 22 osob, zemřelo 8 osob,
sňatků bylo 7.

Zdejší školu navštěvuje 128 dětí, měšťanskou
školu v Naměsti 22 dětí.

Tanečních zábav bylo v roce 6.

Uroda dělníků zemědělských činí 8 Kč a strava,
dělníků ve zdejší jirchárně asi 20 Kč denně.

Uroda po 1 ha: u pšenice 11 q kma, 16 q slámy,
u žita 14 q " , 20 q " ,
u ovsu 15 q " , 19 q " ,
u ječmene 11 q " , 14 q " ,

seva 15 q, otavy 10 q, jetel. seva 17 q, jetel. otavy 12 q,
brambor 160 q, kupy 80 q, buráku 170 q, hrachů
8 q, čočky 6 q.

Ceny: 1q pšenice 150 Kč, žito 140 Kč
1q ječmene 140 " Kč, ovsu 165 "
1q brambor 20 " Kč, 1q seva 60 "

Z ovoce urodilo se hojně švestek, jejich se mnoho
vagonů odvezlo. Cena 1kg 1 - 1.50 Kč.

Počet dobytka: koní 68, hovězího 200, vepřové-
ho 175, kůz 129.

Cena hospodářských zvířat: kůz 2-7 tisíc Kč

kráva ač 4000 Kč, tele 1 kg živé váhy 10 Kč
sele 1 kg ž. v. 25 Kč, 1 králik 15 Kč, 1 vajec 30 Kč,
husa 50 Kč, kachna 22 Kč, pár kuřat 18 Kč,
pár holoubat 8 Kč.

Cena masa 1 kg: hovězí 15 Kč, vepřové 16 Kč,
sádlo 18 Kč, maslo 20 Kč, tvaroh 4 Kč, vejce 50h

Obecní rozpočet činil

» knihovna měla 249 svazků.

Několik hospodářů objednalo si nové
mlatičky a j. stroje.

Umělých hnojiv se hojně používá.

Novostavby provedeny 4: